

Caring together

המלצות ה EDTNA/ERCA למניעה וטיפול באלימות ביחידות דיאליזה 2010

איריס רומח

הגדרה

- "פעולה אגרסיבית שמטרתה לגרום לנזק ולחוסר נוחות לקורבן" (Felton 1997)
- אלימות היא שימוש בכוח בין אם פיזי, פסיכולוגי או אחר תוך כדי פגיעה או כוונה לפגוע בבני אדם, בעלי חיים, צומח או דומם כלשהו (וויקפדיה 2010)

Caring together

משרד הבריאות

פעילות נגד אלימות חוזר מנכ"ל 2000

- מערך דיווח ומסד נתונים
- אבטחה
- חינוך והשתלמויות
- הסברה ומידע
- שיתוף פעולה עם משטרת ישראל

Caring together

אלימות בבתי חולים בישראל 2009

**3670 אירועי אלימות בשנת 2009
במערכת הבריאות**

- **בתי חולים 76%**
- **קהילה 24%**
- **החולה עצמו 51%**
- **מלווה או מבקר 49%**

Caring together

אלימות בבתי חולים בישראל 2009

אלימות מילולית

- אנשי האבטחה 55%
- עובדי סיעוד 21%
- רופאים 8%
- עובדי מנהל ומשק 7%

המטופל הוא לקוח

הטיפול = שותפות בין
צדדים, דבר המעצים את
כוחו של הלקוח ומחייבנו
יותר מתמיד לרצותו –אותו
ואת בני משפחתו (ירון בן
זכאי פורטל Medil)

מחקר EDTNA/ERCA

Caring together

- השתתפו 12 מדינות
באמצעות שאלונים
כולל מדינת ישראל
- נאספו 542 שאלונים
- השתתפו במחקר
437 שאלונים

שאלוני המחקר

- נתונים דמוגרפיים של היחידה הנפרולוגית
- נהלי התמודדות עם אלימות ביחידות:
  - הדרכת הצוותים למניעה וטיפול מילולי ופיזי
  - גיבוי של המוסד ע"י מאבטחים, קוד טלפוני, מבנה פיזי כולל מצלמות
  - נהלי דיווח לאחר האירוע, מערכת תמיכה נפשית לצוות אישית, חוברות הדרכה

Caring together

- שימוש מינימלי בנהלים נגד אלימות
- מודעות גבוהה יותר בבתי חולים אונברסיטאים ופרטים
- צורך בפיתוח כלי למניעת אלימות
- חייבת להיות תמיכה של הארגון

Caring together

תוכניות למניעת אלימות

- מכוונות גם לקהל הרחב
  - מורידות אשמה מהאחיות
  - נותנות כבוד לצוות הסיעודי
  - מתוות תוכניות המשך לטיפול באלימות
  - מטפלות בצוות שחוזה אלימות
  - מעלות את איכות הטיפול
- (ICN 2007)**

Caring together

גורמים לאלימות

- רמות גבוהות של רעלים בדם
- שימוש בסמים ואלכוהול
- כאבים
- עייפות\עודף פעילות

- הפרעות פסיכיאטריות
- מחלות דגנרטיביות
- פגיעות ראש
- מצבים של אחרי הרדמה וניתוח

Caring together

גורמים לאלימות

- היסטוריה של אלימות
- קשיים בתקשורת
- בעיה בהסתגלות
- בעיות סוציאליות
- מתח חרדה ופחד
- בלבול, חוסר התמצאות בזמן ובמקום
- תחושה שלא מבינים אותי שקשור למחלה

גורמים הקשורים לאחיות

Caring together

- שיפוט וחוסר הבנה
- טון דיבור או שפת גוף
- ציפיות שאינן ניתנות למימוש
- חוסר הקשבה, הבנה וכבוד
- אספקת מידע לחולה
- הבנת האחות את השפעתה
- מחסור בצוות ובמזמן
- ניהול רגשי בלתי מספק

Caring together

גורמים שקשורים לארגון

- סדר יום
- זמן המתנה
- סביבה לא נעימה
- שינויים בצוות
- המטפל
- חוסר פרטיות
- סביבה לא מוכרת
- חוסר חוקי בטיחות

Caring together

תוצאותיה של האלימות

- פגיעות גופניות
- תופעות
- פסיכוסוציאליות
- עליות כלכליות

יש לזכור!!!!

- אלימות אינה חלק אינטרגרלי מיום העבודה
- המעסיק חייב להגן על העובדים מפני סכנה לבריאותם
- נהלי עבודה והמלצות יעזרו לזהות את דרכי הפעולה במקרים של התנגשות

Caring together

צעדים בסיסים למניעת אלימות

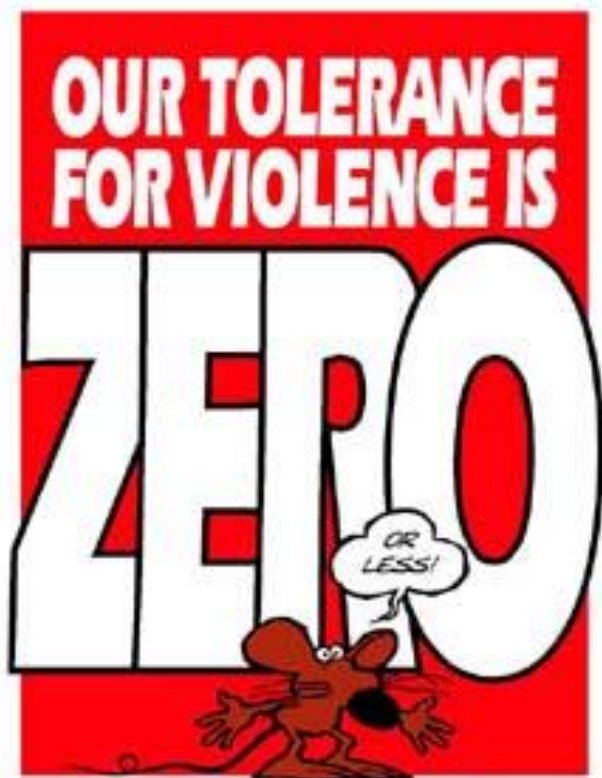
- מניעת מצבי אלימות
- אווירה נוגדת אלימות
- מעורבות אנשים משמעותיים בטיפול
- מעורבות שותפי תפקיד
- קורסים למניעה וטיפול באלימות

צעדים בסיסים למניעת אלימות

Caring together

- דרכי פעולה על בסיס מחקר מדעי
- אפס סובלנות לאלימות
- תגובת המוסד לאלימות
- התנהגות אישית
- זיהוי סימני אלימות

סימנים מוקדמים לאלימות

- שאלות והערות שחוזרות על עצמם
- שימוש בשפה אלימה
- שינוי בצור התקושרת
- תגובה מעליבה\חוסר תגובה
- אי שקט
- חדירה למרחב הפיזי
- מבט עיניים

סימני אלימות נוספים

- אישונים מורחבים
- התנהגות לא מילולית אלימה
- עמידה מתוחה פרובוקטיבית
- מתיחות שרירים בפנים
- איום ישיר
- זריקת חפצים

אחריות מתאם האלימות

Caring together

- ביצוע הערכת סיכונים
- פיתוח והפצת מדיניות נגד אלימות
- כתיבת נהלים ברורים
- בקרה על יעילות הנוהל
- פרוטוקולים מיוחדים לחולים פסיכאטרים

Caring together

אמצעי עזר למעקב

- טלוויזיה במעגל סגור
- מרחב לצוות
- חדרי המתנה נעימים
- הרחקת אביזרים מסוכנים
- כמות מספקת של צוות במחלקה
- לפחות שני אנשי צוות מקצועיים

אחריות הארגון

- הגבלת מספר המטופלים בו זמנית ביחידה
- הכנת רישום מטופלים מוכרים כאלימים
- הכשרת הצוות על עקרונות הטיפול באלימות
- יחידת תמיכה בארגון
- בקרה תקופתית
- פגישה כוללנית למניעה וטיפול

טיפול במקרי אלימות

- אחריות אישית
- להישאר רגועים, להיעזר באנשי צוות ואיתור מיקום פיזי

- טכניקות הרגעה
- קישורים בין אישים
- תקשורת יעילה
- במקרים קיצוניים: שיטות להגנה עצמאית, עירוב שירותי ביטחון, להתרחק מהתוקף ושיטות ריסון פיזיות או תרופתיות

**ההתערבויות הפיזיות והתרופתיות הן
לא התערבות בטוחה וצריך להימנע
מהן במידת האפשר: כל התערבות
פיזית ותרופתית צריכה להיות
מיושמות ביחס לנזק שאמורות
למנוע.**

אחרי האירוע

- תמיכה אישית ובצוות
- ניתוח האירוע אם שאר חברי הצוות
- רישום דיווח מדויק
- בחינת הרגשות האישיים וחברי הצוות
- דיווח למתאם אלימות

Caring together

צעדים בסיסים לטיפול באלימות

- מניעת אלימות
- למזער נזקים
- לתמוך בצורה
- הולמת בעצמך
- ובצוות שאיתך

Caring together

**If you can't say
anything nice...**

**GIVE YOUR
MOUTH THE
DAY OFF.**

Caring together

Caring together

הוקרת תודה לעורכות המחקר

Alessandra Zampieron

Maria Saraiva

Rebecca Pravoni

תודה רבה על ההקשבה